

KÖKTÜRK, Erol, "Irmakta Cinayet ve Duyarsızlık", *Demokrat Çaycuma*, Yıl: 2, Sayı: 86, 11 Mayıs 1989, s: 2.

IRMAKTA CİNAYET VE DUYARSIZLIK

Dr. Erol KÖKTÜRK

Harita ve Kadastro Mühendisi

3.05.1989: Karabük Demir Çelik'te BÜYÜK TEMİZLİK

4.05.1989: Filyos Çayı'ndan Balık Akıyor

5.05.1989: Demokrat Çaycuma Gazetesi'nde Olay 'Cinayet' Olarak Veriliyor

O Gün ve Bugün Yaşam Normal Sürüyor. Ne Bir Ses, Ne Bir Nefes...

Duyarsız bir toplum yaratıldı. İlgi alanları ve yaşamın anlamı iyice erozyona uğradı. Neredeyse yaşamakla yaşamamak arasında pek büyük fark kalmadı. Birçok şeyi öylesine yavanlaştırdılar ki... Ne için yaşıyor? Neyin önemi var? Pek belli değil. Ortalıkta toz-duman... Ve bir şeyler oluyor gözler önünde. Bakılıyor, ama görülmüyor.

Filyos Çayı'ndan "balık akması"nın ne birincisi bu. Öyle anlaşılıyor ki, bu gidişle, sonuncusu da olmayacak. Bir fabrika yönetimi düşünün ki, "benden sonrası tufan" mantığıyla, "ben çöpümü-pisliğimi-zehrime kapımın önüne koyarım, sonrası ve sonuçları beni ilgilendirmez," düşüncesiyle ve keyfince hareket ediyor. Yıllardan beri bu oyunu oynuyor. Her keresinde binlerce balık, binlercesi de yumurta durumundayken, ölüyor. Daha doğrusu, öldürülüyor. Olay herkesin gözleri önünde oluyor. Sözcüğün tam anlamıyla cinayet işleniyor. Çünkü bunun kazara olması olası değil. Değil! Öyle sanıyorum ki, bu artıkları nehre bırakanlar, bunların zehirli olduğunu biliyor. Ve sonra bu "iş" yine yapma rahatlığında olabiliyorlar.

Ey Çaycumalılar ve bölge insanları! Ey bu ırmağın kenarında oturanlar! Lütfen biraz kımıldayın! Yıllar önce de bu balıkların yenmediğini görmüştünüz. Yense de bir öküz arabası balığı yiyemezsiniz. Yemek istiyorsanız, avlanma zevkini tadınız. Bu ölü, daha doğrusu öldürülmüş, zehirlenmiş balıkları toplamak zevkli bir iş değil. Bu olay köprüden seyredilecek, seyirlik bir olay da değil. Bu olaya lütfen doğru yaklaşın! Bu, bir cinayet. Bunu böyle değerlendirin.

Biliriz ki, en kutsal hak, "yaşama hakkı"dır. Ama bugün salt yaşamak, "eh işte yaşıyoruz" demek yeterli değil. Günümüzde yaşama hakkı, "sağlıklı bir çevrede insanca yaşama hakkı"na dönüşmüştür. Bugün ne insanı çevresinden soyutlayabilir, ayrı düşünebiliriz. Ne de çevreyi göz ardı ederek insanı mutlu edebiliriz. Bu ikisi birbirinden ayrılamaz. Doğanın, çevrenin bir iç dengesi var. O denge herhangi bir biçimde bozulursa, çevre sorunları doğmaktadır. Yani demem o ki,

- Orman, sağlıklı ağaçları, kuş sesleri, hayvanları ve canlılığıyla güzeldir.
- Doğa, yeşili, çiçekleri, temiz havası ve düzeniyle güzeldir.
- Su, mavisyle, temizliğiyle, balıklarıyla güzeldir.
- Toprak, kokusuyla ve verimliliğiyle güzeldir.

Kupkuru kalmış, sözüm ona ormanlık bir yerde, ürün vermeyen toprağın üzerinde, kirli-simsiyah akan bir nehir kenarında, leş gibi kokan havayı ciğerlerine çeken bir insan ne kadar sağlıklı olur?

Lütfen biraz duyarlılık! Evet, yaşam zor. Evet, işsizlik var. Evet, gelecek güvencesi yok. Ama bazı konulardaki duyarlılığı yitirmek için bunlar gerekçe olmamalı. Ayrıca şunu da unutmamak gerekiyor: Bu konuda yapılacakların siyasi bir yanı yok. Çünkü çevre sorunları şu siyasi düşüncedekileri daha az, bu siyasi

düşüncedekileri daha çok etkilemiyor. İnsanlar arasında bir ayırım yapmıyorlar. İstemenler doğal yaşama hakkıyla ilgili. Ve herkesi ilgilendiren sorunlar. İnsanlar çözümü istemezlerse, telef olup gidecekler. Sorun bu kadar yalın.

Sizleri tavrı almaya çağırıyorum sayın yöneticiler! Başta Kaymakamımızı ve Belediye Başkanımızı... Lütfen, hemen Karabük Demir Çelik yöneticilerini uyarınız, protesto ediniz.

Sizleri suskunluktan kurtulmaya çağırıyorum, ırmak kenarındaki tüm köylerin muhtarları. Bu gidişle bu ırmak bir bataklığa dönüşecek. Hiçbir işinize yaramayan bir su akıntısı istemiyorsanız, bir araya gelin. Demir Çeliğe öncelikle ve acilen, sonra Kağıt Fabrikası'na tavrı alın.

Ve sizi göreve çağırıyorum Çaycumalı hemşerilerim! Duyarlı olmaya, çevrenize sahip çıkmaya çağırıyorum. Mavi ırmağı olan, temiz havalı Yeşil Çaycuma için sorumlu davranmaya çağırıyorum. Lütfen, "dünya işlerinizden" fırsat bulun, zaman ayırın da, çevrenizde işlenen cinayetlere, doğanın katliamına aktif tavrı alın.

Ölen yalnızca balıklar değil, ölen tüm bir doğa ve bunun sonucu kısalan-gerilimli insan yaşamı!

Bu, böyle biline...